

narihije, kakor tudi po drugih deželah evropskih, naselili so se v zapuščenih pokrajinah razna slovanska plemena. Do tedaj so živeli po večem óno stran Karpatov v odprtih pokrajinah denašnje Poljske in v sredi veliko-ruske carevine. Pečali so se užé od pradavna s poljedelstvom in z drugimi mirnimi opravili ter živeli po vaséh pa tudi po utrjenih mestih, katere so jim v vojskinem času v zavetje in bran služile. Kakor drugi národi evropski, ločili so se tudi oni na več manjših plemen (v županije), ki so bila zopet pod skupnim knezom v jeden narod združena. Med drugim in šestim stoletjem po Kr. poselili so Slovani ves vzhodnji del denašnje severne Nemčije do Labe in Zale, večji del avstrijskih dežel in večino evropskih pokrajin vzhodno-rimske države.

Med deželami denašnje avstrijske carevine bila je Galicija užé od pradavna s Slovani naseljena. Gorati del te dežele na pobočji Karpatov imenoval se je nekdanj Velika Hrvatija in bolj severne odprte pokrajine Velika ali Bela-Srbija.

Iz Velike-Hrvatije so se brž ko ne Čehi v drugej polovici petega stoletja preselili v nekdanjo Bohemijo (domovino starih Bojev), malo potem, ko so bili zapustili Markomani to deželo. Za njimi so prišli Moravci in poselili po odhodu Herulov in poslej Longobardov, Moravsko, Slovaško na Ogrskem in Dolenje-Avstrijo do Donave. A drugi slovanski národi, spredniki denašnjih južnih Slovanov, pridri so iz ruskih step, ter se naselili v pokrajinah na jugo-zahodnej strani Dunava. Tako Slovenci ob dolenjem Dunavu, ob Dravi, Savi, Soči, potem Hrvatje in Srbi v denašnji Hrvaciji, Srbiji in Dalmaciji.

Modri odgovori.

(Iz Ruskega.)

Voják je v polku služil pet in dvajseti lét, a carja nij videl z lica k licu. Pride domóv; zavprašajo ga o carji, a on ne vé, kaj bi rekel. Začnú mu oponašati domači in znanci: „pet in dvajseti lét si odslužil, a carja nijsi videl z lica k licu.“ To se mu zdí mučno. Dvigne se ter otide carja gledat. Pride v dvorec. Car ga povpraša: „česa želiš, voják?“ „Takó in takó, tvoja carska vlast! služil sem tebe in Boga ravnih pet in dvajseti lét, a tebe še nijsem videl z lica k licu. Prišel sem te gledat.“ „Naglédi se me!“ Voják obide trikrat okolo carja in vsega ogleda. Car ga povpraša: „ali sem lep?“ „Lep,“ reče voják. „Zdaj, odslužnik,“ velí car, „povej mi, ali je visoko nebo od zemlje?“ „Toli visoko, če tam zaropotá, da slišimo semkaj.“ „Zemlja li, ali je široka?“ „Evo, tam solnce vzhaja a tam zahaja, — toli široka je!“ „Ali je zemlja tudi globoka?“ „Imel sem deda, umrl je, tega je užé devetdeset lét, in zagreblí so ga v zemljo, ter od tedaj ga nij zopet bilo domóv: globoka ti bode.“ Car pošlje vojaka v temnico in mu napové: „ne bodi len, službo ti dam; trideseti gosj ti pošljem; razuméj jih oskubsti perja.“ — Car skliče trideseti bogatih kupcev ter pred-nje položí baš te ugánke, katere pred vojaka. Kupci misle in misle, a ne znajo odgovora. Car jih zató posadí v temnico. Vpraša jih voják: „kupci, zakaj so vas vsádili?“ „Evo, gospodár nas je vprašal, ali je daleč nebo od zemlje, ter koliko je zemlja

široka ali globoka; a mí, nerazumni, tega nijsmo védeli.“ „Dajte mi po tisoč rubljev, to vam jaz povém.“ „Izvoli, brat! samo nauči nas.“ „Vojak od njih vzame po tisoč rubljev in jih naučí carskim ugánkam. Za dva dni car pozove k sebi kupee in vojaka. Kupeem postavi zopet iste ugánke, ter kadar mu dobro odgovoré, pusti jih domóv. „Sluga!“ reče potem car vojáku, „znaš li gosf perja skubsti?“ „Znam, car-gospodár, a ne samo perja, nego tudi zlatá!“ „Ali je daleč do tvojega domú?“ še povpraša car. „Od tod se ne vidi; utegnilo bi daleč biti!“ „Ná si tisoč rubljev ter hodi z Bogom!“ Voják se vrne domóv ter začne živeti srečno in bogato.

A. K.

Vrana in rak.

(Basen iz Ruskega.)

Vrana je letéla nad morjem. Gleda, gleda — rak leze. — Hám ga! Odnese ga v les obésit kam na vejico in požužinat. Vidi rak, da se bliža smrt, in reče vrani: „vrana, vrana! poznal sem tvojega očo in tvojo mater; slavni ljudje so bili!“ — „Kr, kr!“ vrana odgovorí, ne odprší kljuna. „Tudi brate in sestre sem ti poznal: dobri so bili oboji!“ „Kr, kr!“ vrana odgovorí. „Če tudi so tí vsi bili dobri ljudje, a tebi zopet nijso bili podobni. Take razumnosti, kakoršno imaš tí, nikder nij na vsem svetu.“ Po gódi so vrani take besede; zavpije na ves kljun, a rak jej izpade v morje.

A. K.

Šola.

Prva otroška leta otrok preživí doma v domačej hiši pri starših, kateri neprenehoma nanj gledajo in ga vladajo. Toda vsak človek se mora užé kot otrok od mladih nog učiti in si vednosti pridobivati, da je pozneje izveden in izomikan v vseh okoliščinah vsakdanjega življenja, in da si pozneje sam more svoj kruh služiti in svoje dolžnosti pošteno izpolnovati in sebi in svojemu bližnjemu koristiti. Otrokom je kakor kruha tako tudi poduka treba. Užé zgodaj se morajo učiti in v učenji dolgo dolgo napredovati. Malokateri starši morejo sami domá otroke podučevati v vsem, česar jim je treba. Zaradi tega pošiljajo otroke v šolo.

Šola je kraj, kjer učitelji otroke podučujejo. Otroci pridejo vsak dan v šolo in se tù v družbi svojih součencev učé raznih nauk. Učitelj uči, a otroci poslušajo, zapominjajo si in se učé. Kar učitelj govori in stori, vse učencem koristi. Učenci morajo učitelja v šoli ravno tako ubogati in spoštovati, kakor ubogajo in spoštujejo domá svoje starše, kajti učitelj je v šoli namestnik očetov in materin, ter njihov dobrotnik, kakor starši. Učiteljev ukaz je učencem postava. Učitelj hoče, da je vsak učenec priden, ter da se lepo véde.

Kdor to stori, izpolnuje voljo učiteljevo in stori svojo dolžnost.

A. P.